

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/7170,Uroczysty-pokaz-filmu-dokumentalnego-Zbrodnia-bez-kary-Warszawa-20-pazdziernika-.html>
02.03.2026, 22:25

Uroczysty pokaz filmu dokumentalnego „Zbrodnia bez kary” – Warszawa, 20 października 2011

20.10.2011

20 października 2011 r. w warszawskiej „Kinotece” przy pl. Defilad 1 miał miejsce uroczysty pokaz filmu dokumentalnego „Zbrodnia bez kary”, poświęconego Béli Biszkmu, komunistycznemu ministrowi spraw wewnętrznych, odpowiedzialnemu za represje po Rewolucji Węgierskiej 1956 r. Po projekcji odbyła się dyskusja z udziałem zaproszonych gości.

PROGRAM

19.30

- wystąpienie JE Roberta Kissa, Ambadora Republiki Węgierskiej
- wystąpienie dr. Łukasza Kamińskiego, Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej

20.00

- projekcja filmu „Zbrodnia bez kary”

21.10

- dyskusja z udziałem twórców filmu Fruzsiny Skrabski i Tamása Nováka, Marii Wittner – uczestniczki Rewolucji Węgierskiej, skazanej na karę śmierci, która spędziła 12 lat w więzieniu oraz prof. Jerzego Eislera i dr. Jánosa Tischlera

22.00 – poczęstunek

Zbrodnia bez kary (Bűn és büntetlenség), węgierski film dokumentalny, reż. Fruzsina Skrabski i Tamás Novák, Budapest 2010 r., 70 min., napisy polskie

Béla Biszku (1921) w roku 1938 dołączył do nielegalnego ruchu młodzieżówki komunistycznej, a w roku 1944 wstąpił do partii komunistycznej. Od 1946 roku w stolicy był funkcjonariuszem partii na różnych szczeblach władzy, a wiosną 1955 roku został pierwszym sekretarzem dzielnicowego komitetu partii w XIII dzielnicy Budapesztu. Po reorganizacji partii w 1956 roku został członkiem kierownictwa Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej jako mąż zaufania Jánosa Kádára, a w latach 1957-1961 pełnił funkcję ministra spraw wewnętrznych. To on nadzorował organy bezpieczeństwa państwa i milicję, sprawując władzę „ręcznie sterowaną” w czasie represji po upadku powstania. (Był to najbardziej okrutny i krwawy okres represji na przestrzeni całej historii Węgier.) Na zamkniętych posiedzeniach kierownictwa partii Biszku często zabierał głos, opowiadając się za zaostrzeniem wyroków sądowych oraz żądając zwiększenia liczby likwidacji „kontrewolucjonistów”. Jego słowa przekuwały się w czyny, a wszyscy nieposłuszni sędziowie

byli natychmiast dymisjonowani. Jako minister spraw wewnętrznych regularnie, niemal codziennie otrzymywał raporty o toku postępowań. W ten sposób na bieżąco śledził też proces premiera Imre Nagya. Od roku 1962 był sekretarzem Komitetu Centralnego partii, lecz w wyniku konfliktów pomiędzy nim a Kádárem stopniowo odsuwano go od władzy, choć cieszył się poparciem Moskwy. Sprzeciwiał się reformom gospodarczym i polityce otwarcia. W 1972 roku stał na czele konserwatywnego skrzydła partii, które podjęło próbę obalenia Kádára. W 1978 roku odszedł na emeryturę, a w 1989 roku wycofał się z życia publicznego.

*

Béla Biszku w 1989 roku wycofał się z życia publicznego i nigdy nikomu nie udzielił wywiadu na temat swojej wcześniejszej działalności. Autorom filmu, Fruzsini Skrabski i Tamásowi Novákowi podstępem udało się go skłonić do relacji. Wprowadzili Biszkua w błąd, mówiąc, że pochodzą z tej samej wsi, co on i jako młodzi historycy gromadzą materiał przeprowadzając wywiady ze znanymi przedstawicielami z ich stron. W filmie były polityk do końca zaprzecza, jakoby starał się o egzekucję powstańców, jednocześnie przy pomocy sfabrykowanych danych stara się udowodnić, że w roku 1956 na Węgrzech doszło do wybuchu „kontrrewolucji”. Pod koniec filmu twórcy odkrywają karty mówiąc, kim są i pytają swego rozmówcę, czy żałuje i przeprasza za to, co się wydarzyło.

Na kilka dni przed oficjalną premierą filmu w czerwcu 2010 roku rodzina Biszkua wezwała kino przygotowujące się do projekcji, by nie wyświetliło filmu. W przeciwnym razie grozili wytoczeniem procesu o naruszenie dóbr osobistych. Podobną postawę reprezentował także sam Biszku. Kierownictwo kina wycofało się z przeprowadzenia projekcji. Premiera odbyła się w ogródku jednej z restauracji, przed którą tłumy oczekiwały na wejście, by móc obejrzeć film wyświetlany tamtego dnia kilka razy z rzędu. Okoliczności projekcji filmu były również tematem szczegółowych obrad węgierskiego parlamentu. Biszku i jego rodzina w końcu odstąpili od wygrażania sądami i od tego czasu film obejrzały całe rzesze Węgrów. Nadszedł też wreszcie czas polskiej premiery.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Dr János Tischler, Dyrektor Węgierskiego Instytutu Kultury w Warszawie

Wystąpienie JE Roberta Kissa, Ambasadora Republiki Węgierskiej

Pliki do pobrania

[Zaproszenie na pokaz filmu dokumentalnego „Zbrodnia bez kary” z programem \(pdf, 386.05 KB\)](#)
